

МІНІСТЕРСТВО ЕНЕРГЕТИКИ УКРАЇНИ (Міненерго)

вул. Хрещатик, 30, м. Київ, 01601, тел.: (044) 531-36-93; 206-38-45
E-mail: kanc@mev.gov.ua, сайт: <https://www.mev.gov.ua>, ідентифікаційний код 37552996

На № _____

Федерація професійних спілок України

Міністерство енергетики України розглянуло лист Федерації професійних спілок України від 04.09.2025 № 04/01-15/537, надісланий листом Секретаріату Кабінету Міністрів України від 10.09.2025 № 22509/0/2-25, щодо тарифів на електричну енергію для енергоємних підприємств та в межах компетенції повідомляє.

Згідно із частиною другою статті 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Згідно з Положенням про Міністерство енергетики України, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 17.06.2020 № 507 (зі змінами), Міненерго є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізацію державної політики в електроенергетичному, ядерно-промисловому, вугільно-промисловому, торфодобувному, нафтогазовому та нафтогазопереробному комплексі; формування та реалізацію державної політики у сфері відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів газового палива та у сфері нагляду (контролю) у галузях електроенергетики і теплопостачання, а також на ринку природного газу. Разом з цим Міненерго відповідно до покладених на нього завдань не встановлює тарифи на електричну енергію.

Водночас економічні та організаційні засади функціонування ринку електричної енергії, врегулювання відносин, пов'язаних з виробництвом, передачею, розподілом, купівлею-продажем, постачанням електричної енергії для забезпечення надійного та безпечного постачання електричної енергії споживачам визначені положеннями Закону «Про ринок електричної енергії» (далі – Закон).

Згідно з частиною шостою статті 72 Закону з 01.01.2019 постачання електричної енергії споживачам здійснюється за вільними цінами, крім випадків, встановлених вказаним Законом, а саме, постачання електроенергії споживачам постачальниками універсальних послуг та постачальниками «останньої надії».

Відповідно до статті 4 Закону учасники ринку електричної енергії провадять свою діяльність на ринку електричної енергії на договірних засадах.

Постачання електричної енергії за вільними цінами здійснюється за домовленістю двох сторін (електропостачальника та споживача) за обраною споживачем комерційною пропозицією та при досягненні згоди з усіх істотних умов договору.

Варто зазначити, що з урахуванням положень Тимчасового порядку визначення обсягів купівлі електричної енергії на ринку електричної енергії електропостачальниками та операторами систем розподілу на перехідний період, затвердженого постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 28.12.2018 № 2118, споживачі електричної енергії, в яких встановлені погодинні або зонні прилади обліку та площадки вимірювання віднесені до споживачів групи «а», мають змогу обрати електропостачальника та укласти

Міністерство енергетики України
№26/1.2-4.1-15927 від 11.09.2025
КЕП: Некрасов А. Л. 11.09.2025 11:20
3FAA9288358EC003040000082343C004511E700
Сертифікат дійсний з 05.08.2025 00:00 до 04.08.2027 23:59

з ним договір із застосуванням цін, що враховують добовий графік споживання електричної енергії.

Принагідно інформуємо, що непобутові споживачі з метою використання імпортованої електричної енергії для потреб професійної та/або господарської діяльності можуть брати участь у відповідних сегментах ринку електричної енергії з дотриманням норм Закону, постанов НКРЕКП від 14.03.2018 № 307 «Про затвердження Правил ринку», від 03.04.2020 № 763 «Про затвердження Правил управління обмеженнями та Порядку розподілу пропускної спроможності міждержавних перетинів», від 25.02.2022 № 332 «Про забезпечення стабільного функціонування ринку електричної енергії, в тому числі функціонування стану учасників ринку електричної енергії на період дії в Україні воєнного стану» та інших нормативно-правових актів, які регулюють дане питання.

Таким чином споживачі мають можливість імпортувати електричну енергію для власного споживання шляхом обрання постачальника електричної енергії, який має можливість постачання імпортованої електричної енергії, або імпорт електричної енергії здійснюється самим споживачем після отримання статусу учасника ринку електричної енергії України.

Крім того, враховуючи необхідність стимулювання розвитку власних розподілених генеруючих потужностей з метою забезпечення безпеки постачання електричної енергії пропонуємо розглянути можливість будівництва нових генеруючих установок для забезпечення власного споживання та відпуску електричної енергії в мережу.

Разом з цим варто зауважити, що вартість електроенергії для непобутових споживачів включає наступні складові:

- вартість самої електричної енергії, яка визначається на різних сегментах ринку електричної енергії за встановленими алгоритмами;
- тариф на передачу електричної енергії (встановлюється та регулюється НКРЕКП);
- тариф на розподіл електричної енергії (є різним для кожної енергорозподільчої компанії та визначається НКРЕКП);
- вартість послуг постачальної компанії.

Водночас відповідно до частини другої статті 3 Закону функціонування ринку електричної енергії здійснюється на принципах, зокрема недискримінаційної участі в ринку електричної енергії, вільного недискримінаційного ціно- та тарифоутворення, що відображає економічно обґрунтовані витрати, а ціни та тарифи на ринку електричної енергії, що регулюються державою, повинні бути встановлені з урахуванням вимог цілісності об'єднаної енергетичної системи України, економічно обґрунтованих та прозорих витрат відповідного учасника ринку електричної енергії та належного рівня норми прибутку.

Разом з тим, згідно з частинами першою і третьою статті 62 Закону з метою забезпечення загального економічного інтересу в електроенергетичній галузі України, необхідного для задоволення інтересів громадян, суспільства і держави, та забезпечення сталого довгострокового розвитку електроенергетичної галузі і конкурентоспроможності національної економіки України на учасників ринку відповідно до цієї статті можуть бути покладені спеціальні обов'язки для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії (далі – ПСО).

Обсяг та умови виконання спеціальних обов'язків, покладених Кабінетом Міністрів України на учасників ринку, мають бути необхідними та пропорційними до мети задоволення правомірного загальносуспільного інтересу та такими, що створюють найменші перешкоди для розвитку ринку електричної енергії.

Відповідно до частини п'ятої статті 62 Закону у рішенні Кабінету Міністрів України про ПСО визначаються, зокрема джерела фінансування та порядок визначення компенсації, що надається учасникам ринку, на яких покладаються спеціальні обов'язки, з урахуванням вимог частини сьомої цієї статті.

Так, постановою Кабінету Міністрів України від 05.06.2019 № 483 «Про затвердження Положення про покладення спеціальних обов'язків на учасників ринку електричної енергії для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії» (із змінами) (далі – Постанова № 483), зокрема, передбачено прийняття і оплата АТ «НАЕК «Енергоатом» послуги гарантованого покупця із забезпечення доступності електричної енергії для побутових споживачів, яка залежить від ціни універсальної послуги (тариф на постачання, передачу та розподіл електричної енергії, ринкова вартість електричної енергії) та продаж АТ «НАЕК «Енергоатом» постачальникам універсальних послуг електричної енергії для постачання її побутовим споживачам за ціною індексу ринку «на добу наперед» BASE в торговій зоні «об'єднаної енергосистеми України» («бази») за період М-3, де М – розрахунковий місяць. Обсяг спеціальних обов'язків для АТ «НАЕК «Енергоатом» у 2025 році прогнозується на суму понад 160 млрд грн.

З огляду на зазначене, покладення на АТ «НАЕК «Енергоатом» обов'язку щодо продажу електричної енергії за неринковими цінами створює додаткове фінансове навантаження і несе ризики для забезпечення безперебійної роботи підприємства та виконання покладених на нього зобов'язань із забезпечення доступності електричної енергії для побутових споживачів, що вкрай важливо для підтримки населення в умовах воєнного стану.

Одночасно згідно з статтею 95 Конституції України виключно законом про Державний бюджет України визначаються будь-які видатки держави на загальносуспільні потреби, розмір і цільове спрямування цих видатків.

На сьогодні Законом України «Про Державний бюджет України на 2025 рік» не визначено видатків на покриття державної програми, що передбачала б фінансову підтримку великим енергоємним підприємствам у запровадженні спеціальних тарифів на електричну енергію.

Враховуючи вищевикладене, реалізація електричної енергії для підприємств з високим енергоспоживанням, зокрема гірничо-металургійних, за пільговими цінами без визначення джерел фінансування може призвести до отримання збитків такими суб'єктами, на яких покладаються спеціальні обов'язки та які забезпечують безпеку постачання електричної енергії в об'єднаній енергетичній системі України.

Перший заступник Міністра

Артем НЕКРАСОВ